

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 693

van **KOEN VAN DEN HEUVEL**

datum: 20 februari 2024

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Schelde - Bestrijding knijten

Mensen die langs de Schelde wonen in onder meer Sint-Amands, Bornem, Buggenhout, Baasrode, Temse en Hamme ervaren vooral tijdens de zomermaanden overlast door knijten. Knijten zijn kleine muggen van amper 1 à 2 milimeter groot maar die lokaal voor heel wat overlast kunnen zorgen. Ze gedijen goed in een vochtige omgeving en komen vooral voor in getijdengebieden en langs oppervlaktewateren zoals beken, meren, plassen, vijvers en rivieren. De knijtenlarven leven voornamelijk in nat slib zoals het geval is bij de Schelde.

In 2022 plaatste De Vlaamse Waterweg (DVW) samen met de Universiteit Antwerpen knijtenvallen in Sint-Amands en andere plaatsen aan de Schelde om alles correct in kaart te brengen. In 2023 vonden er ook nog grootschalige studies plaats. De resultaten moeten bijdragen tot het nemen van gepaste maatregelen in de toekomst. Ook binnen het Sigmaplan is er aandacht voor de overlast die knijten kunnen veroorzaken en worden maatregelen opgesomd die men neemt bij het ontwerp van nieuwe projectgebieden.

1. Zijn er al resultaten bekend over de knijtenvallen die geplaatst zijn? Zo ja, wat is daaruit gekomen? Zo niet, wanneer verwacht men die resultaten?
2. De Vlaamse Waterweg plaatste in Hamme in 2023 een nieuw soort milieuvriendelijke knijtenvallen.

Welke conclusies zijn daaruit voortgekomen?

3. Burgers kunnen hinder door knijten melden via <https://www.sigmaplan.be/nl/knijten/>. Hoeveel meldingen zijn daar al binnengekomen? Graag een overzicht per jaar en per gemeente.
4. In welke oplossing voor de knijtenproblematiek voorziet de minister dit jaar en de komende jaren? Wat is de kostprijs daarvan?
5. Welke maatregelen worden er specifiek in de regio Klein-Brabant (Puurs-Sint-Amands en Bornem) genomen om de overlast van knijten aan te pakken?
6. Bij de uitvoering van het Sigmaplan neemt De Vlaamse Waterweg de nodige inrichtingsmaatregelen in de projectgebieden.

Welke acties ondernemen ze op plaatsen waar geen projecten in uitvoering zijn zoals in Sint-Amands? Is het mogelijk om daar in een aangepaste oeverbeplanting te voorzien?

7. Op welke manier worden de lokale besturen betrokken bij de aanpak van de knijtenproblematiek en hoe kunnen ze verder ondersteund worden in de communicatie met inwoners die daarover contact opnemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 693 van 20 februari 2024

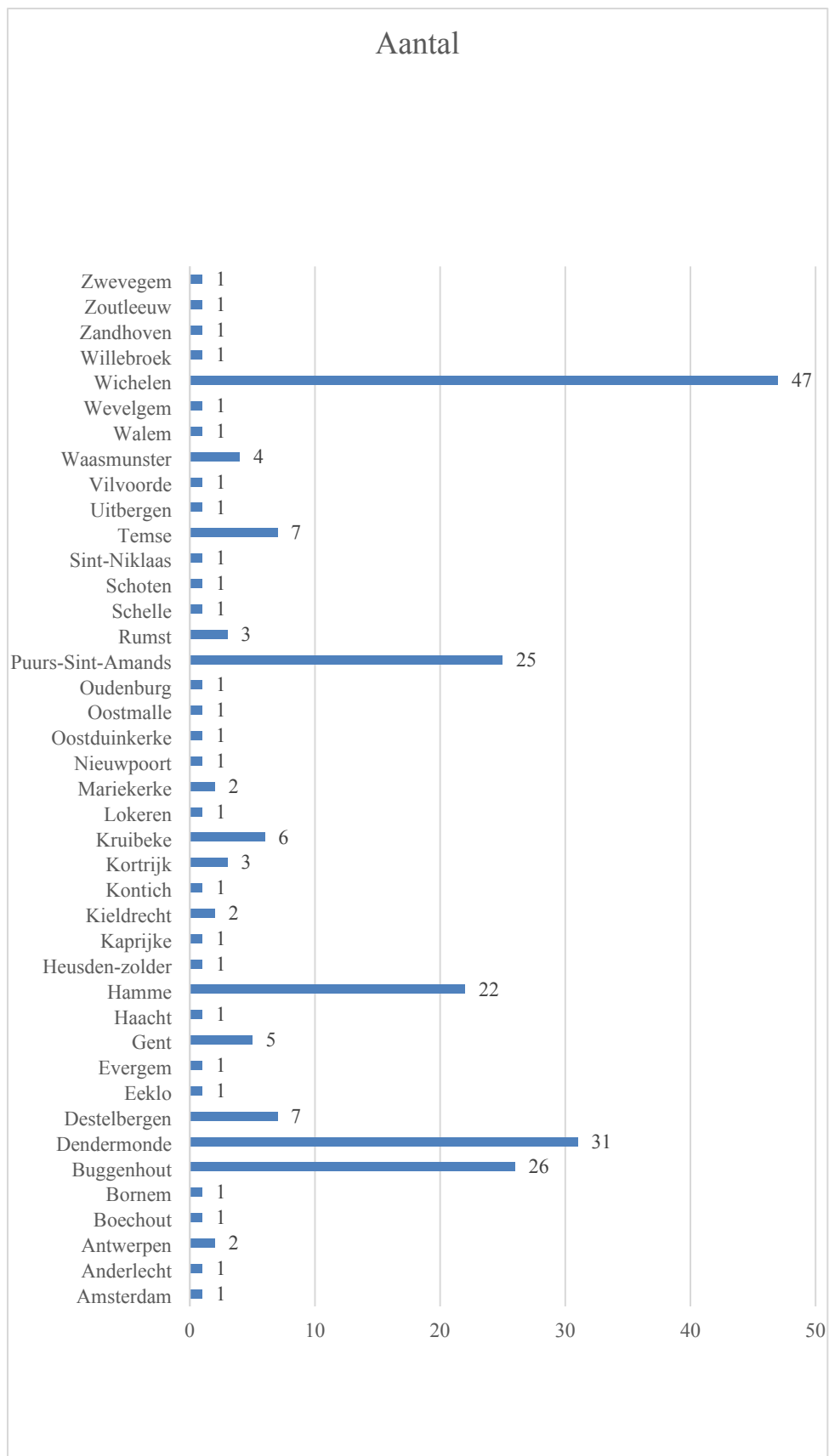
van **KOEN VAN DEN HEUVEL**

- 1-2. De vallen die afgelopen knijtenseizoen geplaatst zijn in Hamme rond het Groot Schoor zijn onderdeel van een proefproject om de knijten te bestrijden. Dat met deze vallen effectief een aantal knijten kunnen afgevangen worden, was al eerder bekend, maar het doel van het proefproject was om in 2023 enkele testen uit te voeren met een aantal grotere vallen om de efficiëntie ervan te evalueren en tot een goed werkend ontwerp van de vallen te komen.

Door de relatief nattere weersomstandigheden in 2023 en door enkele operationele problemen met de knijtenvallen zelf (o.a. haperende LED-verlichting) is het monitoringsprogramma echter niet volledig kunnen uitgevoerd worden zoals voorzien, en kan momenteel nog geen sluitende conclusie gemaakt worden over de efficiëntie van deze knijtenvallen. Er kan m.a.w. nog geen sluitende uitspraak gedaan worden of het aantal knijten dat d.m.v. deze knijtenvallen gevangen kan worden voldoende kan/zal zijn om in een warmere zomerperiode de knijtenhinder voldoende significant te bestrijden.

De operationele problemen aan de vallen zijn intussen verholpen en de vallen zullen in 2024 terug geplaatst worden, waarbij het proefproject zal worden verder gezet. We hopen alzo na het zomerseizoen van 2024 meer duidelijkheid te hebben omtrent de al-dan-niet efficiëntie van deze vallen.

3. Het meldingsformulier staat online sinds begin 2023. Er kunnen bijgevolg enkel gegevens van 2023 worden gerapporteerd. Tot op heden zijn er 218 meldingen geregistreerd. Het aantal meldingen per gemeente voor 2023 wordt weergegeven in onderstaande grafiek:

Aangezien hierbij ook meldingen zijn gedaan vanuit o.a. Amsterdam, Eeklo, Oudenburg, Oostduinkerke, Zandhoven, Zwevegem, e.d.m. is het weinig waarschijnlijk dat al deze meldingen ook effectief verband houden met de

knijtenproblematiek t.h.v. de Schelde, wat de analyse en de evaluatie uiteraard bemoeilijkt. Bovendien werd bij de monitoring (a.d.h.v. de selectieve knijtenvallen) ook vaak vastgesteld dat knijten en muggen al eens onderling met elkaar verward worden, zodat het ook niet uitgesloten is dat een aantal van de hierboven geregistreerde meldingen eerder betrekking hebben op een muggenproblematiek, veeleer dan op een knijtenproblematiek.

4. De budgetten m.b.t. initiatieven rond knijten zijn vaak moeilijk te bepalen, aangezien ze vervat zitten in grotere opdrachten/overeenkomsten. Daar waar het bedrag uit te splitsen is, wordt het hier weergegeven:

Initiatief	Budget (excl. btw)
Monitoring knijten en advisering UA	Ca €75.000
Advisering en monitoring INBO m.b.t. inrichting bestaande en nieuwe gebieden	Binnen lopende overeenkomst (INBO) en lopende overheidsopdracht (UA)
Optimalisatiewerken Groot Schoor Hamme binnen lopende aanneming	Kostenraming lopende (wachten nog resultaten enkele analyses af voor definitieve begroting)
Productie 30 bestrijdingsvallen	Ca €135.000

5. Er worden optimalisatiewerken voorbereid in het Groot Schoor te Hamme. De werken worden in samenspraak met het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en Universiteit Antwerpen (UA) voorbereid. Er wordt nog op de resultaten van enkele analyses gewacht om de werken te kunnen concretiseren. Het gaat met name over aanpassingen aan het krekensysteem en het planten van wilgen.
6. Na een afwezigheid van enkele decennia is er - mede ingevolge de verbeterde waterkwaliteit in onze waterwegen en de zich manifesterende klimaatwijzigingen - opnieuw een natuurlijke aanwezigheid van knijten in het Schelde estuarium. Het behoort niet tot de kerntaken van De Vlaamse Waterweg nv (DVW), noch tot haar expertise, om deze insecten op alle locaties in Vlaanderen te gaan bestrijden.

Als goede huisvader tracht DVW de nodige maatregelen te nemen tegen knijten binnen haar werven. Daarbij worden DVW en het Agentschap Natuur en Bos (ANB) bijgestaan door verschillende kennisinstellingen (INBO, UA, KBIN). DVW deelt deze kennis met de verschillende lokale besturen, zodat deze lokale besturen hier ook uit kunnen leren en - indien gewenst - eventueel zelf ook maatregelen kunnen treffen i.s.m. gespecialiseerde partners.

Op het slik langs de kil in de omgeving van het graf van Emile Verhaeren is een bronpopulatie van knijten geïdentificeerd. Ingrijpen op het slik lijkt op aangeven van INBO en UA niet de gewenste piste. De oeverzone ter hoogte van de kil is smal en hier is reeds een rietkraag aanwezig. Op het dijklichaam is het om veiligheidsredenen niet aangewezen te voorzien in hoogopgaande vegetatie. Een groenbuffer/windscherm ter hoogte van de site Emile Verhaeren zou een optie kunnen zijn, hoewel dit misschien om erfgoedredenen moeilijk in te passen is.

7. Dit gebeurt o.a. via de bilaterale contacten tussen DVW en de gemeente. Zo is er een periodiek overleg waar deze zaken aan bod kunnen komen. Daarnaast was er op 12 oktober 2023 een specifiek overleg tussen de gemeente Puurs-Sint-Amands en DVW om de problematiek toe te lichten. Daar is afgesproken de gemeente Puurs-Sint-Amands toe te voegen aan het overleg met de gemeenten gelegen rond Groot Schoor Hamme. Zodra duidelijk is welke en hoe de optimalisatiewerken zullen uitgevoerd worden, zal een nieuw overleg worden ingeplant. Dit is voorzien op korte termijn.